

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

15 Ιουνίου 2017

**Δηλώσεις του Πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα, στην τελετή
αποκαλυπτηρίων πλακέτας για το μουσείο ολοκαυτώματος
Θεσσαλονίκης**

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ: Θέλω να σας καλωσορίσω σήμερα όλους εδώ, στη Θεσσαλονίκη, μια πόλη με μεγάλη ιστορία και ιδιαίτερο συμβολισμό. Μια πόλη που αποτελεί παράδειγμα ειρηνικής συμβίωσης και συνύπαρξης διαφορετικών κοινοτήτων, που πέρασε εξαιρετικά δύσκολες στιγμές βεβαίως, όπως όλη η Ευρώπη, κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου. Και μια πόλη που πριν από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, σχεδόν ο μισός πληθυσμός της, κοντά στο μισό πληθυσμό της, αποτελούνταν από Έλληνες εβραϊκής καταγωγής. Εβραίους Έλληνες πολίτες.

Και μ' αυτήν την έννοια, θα ήθελα να πω ότι η ιστορία της Θεσσαλονίκης είναι μια ιστορία που μοιραζόμαστε από κοινού, και η Ελλάδα και το Ισραήλ. Είναι και δική μας ιστορία και κομμάτι της δικής σας ιστορίας.

Βρισκόμαστε σήμερα, λοιπόν, εδώ με αφορμή αυτή την Διακυβερνητική Συνάντηση Ελλάδας – Ισραήλ και την Τριμερή Συνάντηση Ελλάδας – Κύπρου – Ισραήλ, προκειμένου να δηλώσουμε την ένθερμη και ολόπλευρη στήριξή μας στην πρωτοβουλία για την ίδρυση Μουσείου του Ολοκαυτώματος στη Θεσσαλονίκη. Μια πρωτοβουλία που θα συμβάλλει στην ανάδειξη και τη διατήρηση της μνήμης του Ολοκαυτώματος, ενός από τα πιο δραματικά ιστορικά γεγονότα που συνέβησαν στον τόπο μας.

Οι Σεφαραδίτες Εβραίοι ήρθαν στην Θεσσαλονίκη το 15^ο αιώνα ως πρόσφυγες, ρίζωσαν εδώ και για περισσότερα από τετρακόσια χρόνια συνυπήρξαν με τις άλλες δυο κοινότητες της πόλης, τη χριστιανική και τη μουσουλμανική. Αυτό το μωσαϊκό πολιτισμών, γλωσσών και παραδόσεων, αποτέλεσε μεγάλο πλούτο για την πόλη της Θεσσαλονίκης και της έδωσε μια μοναδική ώθηση και δυναμική στην ευρύτερη περιοχή, εγώ θα έλεγα ευρύτερα στη βαλκανική χερσόνησο.

Το ανήσυχο προοδευτικό πνεύμα, η ζωτικότητα και η δημιουργικότητα της Εβραϊκής κοινότητας λειτούργησαν καθοριστικά για την ανάπτυξη ολόκληρης της πόλης, τόσο σε εμπορικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο, αλλά και στο επίπεδο του πολιτισμού και των ιδεών. Ο ναζισμός, όμως, μεθόδευσε την

εξόντωση του εβραϊκού στοιχείου της Θεσσαλονίκης. Οι Εβραίοι της πόλης δέχτηκαν επιθέσεις, περιορίστηκαν σε γκέτο, σημαδεύτηκαν με το κίτρινο αστέρι και τελικά, οδηγήθηκαν μαζικά στον αφανισμό.

Το τελευταίο τους ταξίδι ξεκίνησε από τον σιδηροδρομικό σταθμό της πόλης, ένα συμβολικό σημείο, όπου και σκοπεύουμε να δημιουργήσουμε, να αναγείρουμε το Μουσείο του Ολοκαυτώματος. Και πρέπει να πω ότι από τις 50.000 Εβραίους που ζούσαν στη Θεσσαλονίκη επέστρεψαν μόλις 1.950.

Η δημιουργία του Μουσείου του Ολοκαυτώματος στοχεύει στο να διαφυλάξει και να παραδώσει στις επόμενες γενιές αυτή την ιστορική μνήμη του πόνου και του μαρτυρίου των Εβραίων της Θεσσαλονίκης. Ενώ παράλληλα, πιστεύω ότι αποτελεί και μια υπόσχεση απέναντι και στο παρόν και στο μέλλον. Υπόσχεση ότι οι λαοί όλου του κόσμου θα αντισταθούν σε κάθε τι που απειλεί ή που θα απειλήσει την ελευθερία, την αξιοπρέπεια, την ανθρωπινή ζωή.

Θέλω, λοιπόν, να ευχαριστήσω θερμά όλους όσοι συμβάλλουν πρόθυμα και έμπρακτα στο να γίνει πραγματικότητα η ανέγερση και η λειτουργία του Μουσείου του Ολοκαυτώματος στη Θεσσαλονίκη.

Να ευχαριστήσω την Ισραηλιτική Κοινότητα της Θεσσαλονίκης, στην οποία από κοινού με τον Δήμο Θεσσαλονίκης ανήκει αυτή η πολύ σημαντική πρωτοβουλία. Και να ευχαριστήσω και το Γερμανικό Υπουργείο Εξωτερικών, η συνεισφορά του οποίου έχει ιδιαίτερο νόημα και σημασία.

Βεβαίως, και όλους τους δωρητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό, που βοηθούν στο να υλοποιηθεί ένα τόσο σημαντικής ιστορικής και συμβολικής σημασίας έργο. Το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος για την προθυμία του να συνεισφέρει οικονομικά, αλλά επιτρέψτε μου και μια ιδιαίτερη αναφορά στη ΓΑΙΟΣΕ Α.Ε., στην ιδιοκτησία της οποίας ανήκει ο ιστορικός αυτός χώρος, όπου πρόκειται να αναγερθεί το Μουσείο, τον οποίο και παραχωρεί με προθυμία.

Και εύχομαι σε σύντομο χρονικό διάστημα όταν ο φίλος μας, Πρωθυπουργός του Ισραήλ, Μπένζαμιν Νετανιάχου, ξαναεπισκεφθεί τη Θεσσαλονίκη, να εγκαινιάσουμε μαζί το Μουσείο, το οποίο θα έχει ήδη ανεγερθεί.

ΜΠΕΝΖΑΜΙΝ ΝΕΤΑΝΙΑΧΟΥ: Είμαι χαρούμενος που βρίσκομαι εδώ με τον φίλο μου, τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας, Αλέξη Τσίπρα και τον φίλο μου Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκο Αναστασιάδη, τις αποστολές και τα μέλη της Εβραϊκής Κοινότητας. Τη γυναίκα μου Σάρα, η οποία προέρχεται από μια οικογένεια που ήταν θύμα του Ολοκαυτώματος. Ο πατέρας της ήταν ο μόνος από μια εκατονταμελή οικογένεια συγγενών που επέζησε. Γι' αυτό, λοιπόν, η επίσκεψή μας εδώ είναι ιδιαίτερος συγκινητική για μας, διότι η Θεσσαλονίκη είναι μια διάσημη πόλη και σημαντική για την Εβραϊκή Ιστορία.

Οι δεσμοί, λοιπόν, με το Ισραήλ υπάρχουν ήδη από τον 4^ο αιώνα π.Χ.. Είδαμε την ενσωμάτωση των Εβραίων εδώ, μετά την επέκτασή τους από την Ισπανία. Ο πατέρας μου μελέτησε πάρα πολύ την περίοδο της Ισπανικής Ιστορίας και μου έλεγε συχνά πού κατέληξαν οι Εβραίοι. Πολλοί κατέληξαν εδώ. Το ήμισυ του πληθυσμού αυτής της πόλης, από την αρχή του 20^{ου} αιώνα και εντεύθεν, αποτελείτο από ανθρώπους εβραϊκής καταγωγής. Και έπειτα

υπήρξαν δύο καταστροφές. Πρώτα απ' όλα, η μεγάλη πυρκαγιά του 1917 που κατέκαψε την εβραϊκή συνοικία, αλλά όχι τους Εβραίους και φυσικά η δεύτερη καταστροφή, μια μεγαλύτερη λαίλαπα, η λαίλαπα του ναζισμού που κατέκαψε περίπου το 95% αυτής της περήφανης και εξαιρετικής Εβραϊκής Κοινότητας.

Δύο λόγοι, λοιπόν, ήταν εκείνοι οι οποίοι δεν κατάφεραν να καταστρέψουν τα πάντα. Πρώτα απ' όλα, ο ηρωισμός των Ελλήνων. Και τούτο, κατεδείχθη σε μια περίπτωση που δεν είναι επαρκώς γνωστή, δηλαδή η περίπτωση της Ζακύνθου, όπου ο γερμανός διοικητής είπε «δώστε μου μια λίστα με τους Εβραίους» και τότε ο Επίσκοπος και ο Δήμαρχος έφεραν μια λίστα με μόνο δύο ονόματα και είπαν «αυτοί είναι μόνο, δηλαδή εμείς. Πάρτε εμάς και όχι τους Εβραίους». Είναι ήρωες, λοιπόν, και εκείνοι. Αυτοί είναι μόνο οι λίγοι μεταξύ των ηρώων, που είναι αφανείς, κατά τη διάρκεια των προσπαθειών που έγιναν τότε για την προστασία των Εβραίων.

Υπάρχει και ένας δεύτερος λόγος φυσικά, τον οποίο τιμούμε σήμερα, με την αφορμή της ανέγερσης αυτού του Μουσείου. Δηλαδή, η ικανότητα, αυτή η φλόγα ζωής, που υπήρχε στους επιζώντες του Ολοκαυτώματος. Ο Μουσέρ Λιόν, ένας εξ αυτών, σήμερα είναι 93 ετών –αν δεν κάνω λάθος- και κάθε χρόνο στην Ιερουσαλήμ, στο Μουσείο του Ολοκαυτώματος, ανάβει έναν πυρσό. Εμείς ανάβουμε έξι πυρσούς στη μνήμη των έξι εκατομμυρίων θυμάτων. Αυτός ο άνθρωπος, λοιπόν, ανάβει έναν πυρσό κάθε έτος και μας περιγράφει πώς επέζησε του Ολοκαυτώματος. Επίσης, μας περιγράφει το τι έγινε εδώ στη Θεσσαλονίκη. Μας περιγράφει τον ηρωισμό που υπήρχε στην πόλη αυτή, εκπληκτικές ιστορίες. Και θυμάμαι, του είπα «ξέρεις, θα πάω να συναντήσω τους φίλους μου σε λίγες ημέρες, στην τριμερή που θα έχουμε στη Θεσσαλονίκη. Γιατί δεν έρχεσαι μαζί μου;». Του άρεσε πάρα πολύ αυτή η ιδέα, πρέπει να πω, και έτσι συμφώνησε. Χθες το πρωί, επρόκειτο να πετάξουμε για να έρθουμε στη Θεσσαλονίκη και ακούσαμε ότι έπρεπε να νοσηλευτεί. Οι γιατροί τον φροντίζουν καλά. Είπε στους γιατρούς «παρακαλώ, αφήστε με ελεύθερο, πρέπει να πάω στη Θεσσαλονίκη». Ο γιατρός, όμως, αρνήθηκε να το πράξει αυτό. Έτσι, κάλεσα την κόρη του, τη Ραχήλ και τον γιο του τον Ιλιάου, και τους είπα «γιατί δεν έρχεστε εσείς για τον πατέρα σας». Έτσι, λοιπόν, τον εκπροσωπούν εδώ. Και αν δεν σε πειράζει Αλέξη, θα ήθελα να αποκαλύψουμε μαζί αυτή την τιμητική πλακέτα, έτσι ώστε να θυμόμαστε μαζί όλοι για πάντα το τι συνέβη εδώ.

Για δύο λόγους είναι σημαντικοί αυτή η πλακέτα: Για να θυμόμαστε πάντα και για λόγους πρόληψης. Εμείς θυμόμαστε πάντα την απώλεια αυτών των ανθρώπων, των αδελφών μας Εβραίων, αλλά επίσης δεσμευόμαστε να μην συμβεί ποτέ ξανά μια τέτοια τραγωδία. Αυτό είναι το νόημα και αυτός είναι ο σκοπός που είμαι εδώ, που θα διαφυλάξει το κράτος του Ισραήλ. Και πιστεύω ότι αυτή η πεποίθηση πρέπει να διαμοιράζεται σε όλη την ανθρωπότητα.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ. Ευχαριστώ Αλέξη. Ευχαριστώ επίσης και την κυβέρνηση της Γερμανίας για την υποστήριξη που μας παρείχε. Ευχαριστώ την Εβραϊκή Κοινότητα, αλλά και όλους τους δωρητές. Ευχαριστώ θερμά. Σας ευχαριστώ όλους γι' αυτή την πολύ σημαντική στιγμή.

